

Виходить за Львовъ ще Вторника, Четверга и Суботы (кромъ рускихъ слівъ) о 4-й год. попол. Литер. додатокъ „Бібліотека наїзм. повѣстей” виходить по 2 печат. аркушъ кожного 15-го и послѣднаго для кожного місяця.

Редакція, адміністрація і експедиція підъ Ч. 44 улиці Галицької.

Всі листи, посилки і реклами належать пересилати підъ абою: редакція і адміністрація „Дѣло” Ч. 44 ул. Галицька.

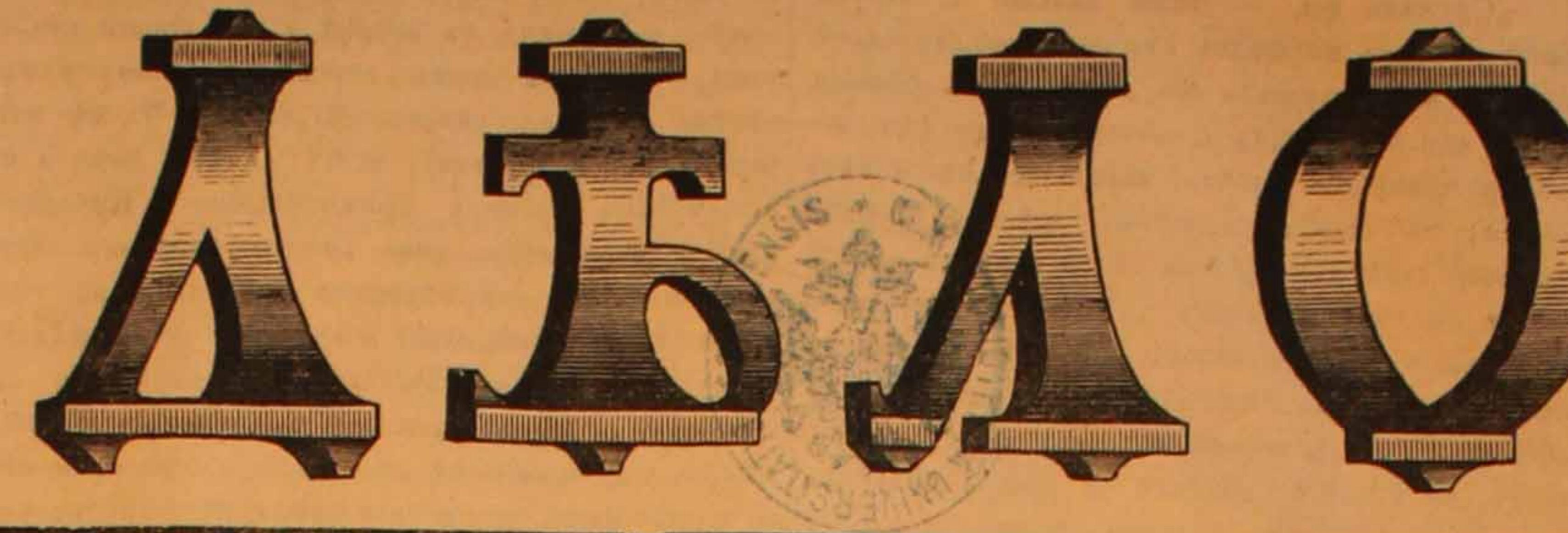
Рукописи не повертають тільки на попереднє застереженіе.

Посиланок число стоїть 12 кр. а. в.

Оголошення приймаються по цѣлі 6 кр. а. в. бѣдь однокі строчки печаткою.

Рекламації неопечатаній вѣльшій бѣдь порта.

Предплату належать пересилати франко (найлучше поштовимъ пересиланіемъ) до: Адміністрація часописа „Дѣло” ул. Галицька, Ч. 44.

Съ днемъ 1 (13) цвѣтня розпочинається другій кварталь сегордочного видавництва „Дѣла” и „Бібліотеки наїз. повѣстей”. Просимо о надсылань дальши предплаты и о скоре виробнанье заглостей.

Ново-приступаючі предплатники на „Бібл. наїз. пов.” дбстанутъ за дощлатою 1 зр. а. в. початокъ (12 аркушівъ) повѣсти М. Іоакія „Золотий Чоловікъ”.

Лицитації господарствъ селянськихъ и маломъщанськихъ въ pp. 1873—1883.

Въ урядовій „Gaz. Lwowsk”-їй, чч. въ 8, 12 и 15 цвѣтня напечатана статія п. Т. Пилата о лицитаціяхъ господарствъ селянськихъ и маломъщанськихъ въ послѣдніхъ 11 лѣтъ, становляча витягъ въ обширно статистичній роботі, котра появится въ найближшімъ вівітѣ „Wiadomości statystyczne” краевого бюро статистичнаго. Винимаючи въ той статії деякі цифри, щобъ показати, якъ і колко въ послѣдніхъ лѣтахъ поступило зруйнованіе нашої дробної посѣльости. Конечно, ограничуючись на самихъ едиктахъ лицитаційнихъ, печеніяхъ въ урядовій газетѣ, краеве бюро статистичне окрімъ сирыхъ, сумаричныхъ циферъ (тай то не всюди докладныхъ) не подає вовсімъ нѣякихъ матеріалівъ статистичніхъ до познання причинъ и дальшихъ наслѣдківъ лицитацій; самъ фактъ масового вивлащення, представленій въ статейцѣ п. Пилата и въ давнійшихъ, того самого предмету таюючихъ працахъ кр. бюро статистичнаго, стоять оторваній бѣдь іншихъ, съ лицитаціями тѣсно звязаныхъ справъ. И такъ н. пр. мы не знаємо анѣ въ едиктахъ анѣ ео ipso въ „статистики” п. Пилата, яка була дѣйсна виручка лицитацій, т. е. за колко поспрощувано справдѣ селянській грунти, — дальше якъ були кошти лицитацій, якъ були ихъ наслѣдки для вивласеній, чи вивласеніе було цѣлковите, чи часткове и т. д.; не говорячи уже о причинахъ, якъ довели се або те господарство до такої катастрофи. А прецѣни же все тѣ — рѣчи не толькож цѣкавій, але і бевірно важній для оцѣненія цѣлої донесlosti факту масовихъ лицитацій. Дѣдаймо до того, що більша часть вище названихъ питань далаась-бы досить легко висловити, коли-бѣдь бюро

статистичне удалось будо до повѣтівъ су-довъ і зверхностей громадскихъ. Та ба, — се було-бы панамъ статистикамъ задало надто много лишнаго труду, праця була бѣдь вившла менше шабльона, а кто знає, може була-быде въ чомъ і змѣнила основный вивѣдъ п. Пилата, що нѣбъ то и на тѣмъ поли въ Галичинѣ “все йде до лѣпшого”.

Ось головній цифри працѣ статистичнаго бюро. Въ послѣдніхъ 11-ти лѣтахъ зарядили повѣтівъ и мѣжко-делегованій суды ось колько лицитацій:

Въ роцѣ: заряд. судовъ: въ мѣсцевості: лицитації:			
1873	121	409	614
1874	147	633	1026
1875	152	740	1326
1876	155	885	1433
1877	167	1209	2139
1878	170	1347	2450
1879	168	1493	3164
1880	170	1545	3240
1881	168	1420	3083
1882	169	1214	2474
1883	169	1145	2288
Разомъ	—	—	23.237

Число се, якъ признається самъ п. Пилатъ, не есть докладне. Въ декотрьхъ едиктахъ есть неравъ выставлено на лицитацію двѣ або і більше реальноти; іншими разомъ зновъ лицитація не вдається, одна реальноть вивставлена була на лицитацію двѣ або і три разы. Щобъ спростувати тѣ недокладності и висловити правдиве число зруйнованихъ лицитаціямъ господарствъ, — на се у п. Пилата та-кожъ не стало дотепу анѣ смѣлости.

Дуже цѣкавый есть подѣль повышеної суми лицитацій мѣжъ поодинокими повѣтами. Галичинѣ. Найбільше число лицитацій ви-казує повѣтъ судовий самборський, бо 459; за нимъ слѣдує повѣтъ щирецький съ 393, бильскій съ 381, нижанковецький съ 341, львівський (замѣйскій) съ 316, турчанський съ 314, краківський (замѣйскій) съ 312 лицитаціями. Дальши 33 повѣти судовій вивказують пересѣче число 300—200, пятьдесят и сѣмъ повѣтівъ 200—100, сѣмдесят и чотири пов. 100—50, двайцять и одинъ повѣтъ 50—25, въ кінці повѣтії Кросценко 24, Ценжковиць 23, Жидачевъ 13, Лопатинъ 17, Гвоздець 16, Бжо-стекъ 11 лицитацій въ протягу всѣхъ одинай-цияти лѣтъ.

де й заведуть зъ примусу урядниківъ, такъ таки школы не дають користи, бо въ тихъ школъ виходять такі добрі та гарні добутки „обрученія”, що народъ ажъ отхрещується бѣдь школъ. Народъ просвѣта вся чисто на чисто въ рукахъ урядовихъ; урядові школы въ погляду народа тѣ-жъ самі урядові заклады, якъ всяке „начальство”; на науку въ тихъ школахъ народъ дивиться, якъ на „повинноть”: треба отбити „стейкове”, треба отбити „ре-крутину”, треба отбити и — школу. И не диво почути, якъ одинъ селянинъ каже до другого:

— Щасливій ви, люде!
— Чимъ се такъ щасливій?
— А тымъ, що у вашому селѣ нема ще до якого часу школы.

— Въ добрій часъ поговорити, а въ ліхій помовчати, не покаравъ ще доки Господь школою. Дай Боже й на довше такъ!...

Така рѣчъ не есть протестомъ народнимъ супротивъ просвѣтъ, — за просвѣтъ народъ обѣручъ, — але протестомъ супротивъ марно потраченого часу на ходьбу до школы. Ходить дитина роць, два; навчиться тамъ розбирати велико-рускій книжки; читає и не розуміє, що читає. А на народній мовѣ книжки заборонені. Зновъ же хочь-бы була охота и розумініе велико-рускіхъ книжокъ, такъ вийшовши въ школу, де ихъ добути въ селѣ? Мине роць, другій и дитина забуде не то те, що вивчила въ школѣ, але і читати забуде...

Щобъ оцѣнити частоту лицитацій, треба-бы повышшій абсолютній числа поровнаніи съ числомъ всѣхъ господарствъ селянськихъ, — але сего п. Пилатъ не мігъ зробити; бѣдь поровнаніе толькож число лицитацій съ числомъ громадъ въ даному повѣтѣ. И такъ въ десяти повѣтіахъ припадало на одну громаду 10—16, въ 44-ехъ пов. 5—10, а въ 105-ти пов. 1—5, въ кінці 13-ти пов. менше нѣжъ одна лицитація за цѣлій той часъ.

Зъ повышшихъ циферъ п. Пилатъ виводить „потѣшающую” думку, що прогресія лицитацій въ послѣдніхъ лѣтахъ зменшався. Правда, надто значне зменшеніе се есть, коли въ р. 1883 число лицитацій есть $3\frac{1}{2}$ разы такъ велике, якъ 1873, а майже однаке съ рокомъ 1877, т. е. съ рокомъ, въ котрому видано уставу противъ лихви.

Сумы довжній, задля котрьхъ розписанії були лицитації, виносили, разомъ вчисленії, 6,632.818 зр. Чи весь той довгъ вѣставъ, узысканими въ лицитації грѣшми, заспокоюній, сего очевидно не знаємо. То толькож певно, що сума та не показує намъ цѣлого довгу тяготюючого на дробної посѣльости, хочъ въ другого боку и не знаючи докладно той сумы, можемо на певно твердити, що мала посѣльость въ Галичинѣ і абсолютно и пропорціонально далеко менше обовжнена, нѣжъ велика. Та о тѣмъ колись іншимъ разомъ.

А яка була дѣйсна вартость злидитува-ныхъ господарствъ, т. е. яку дѣйстну суму народного добра змарновано на погашеніе тихъ півсесма міліонівъ довгу? П. Пилатъ не подає намъ той сумы, хочъ она очевидно вѣдест-на єму, — вонъ подає толькож числа процентовъ, маленькій цифри — по просту, щобъ не налякати читателївъ. Онъ спекулює на то, що великий цифри кожного, розуміючого и не розуміючого, рѣжуть въ очи, — а мѣжъ тимъ тутъ іменно чимъ менший сутъ цифри процентовъ, тимъ страшнѣйшъ, тимъ більше рѣжуть въ очи. Отожъ підля тихъ циферъ suma довгу, — що має бути покритий єю лицитації въ по-рвнанію до вартости (сума викликаня) лицитацій реальнотей вивносить пересѣчно 20—30%, т. е. на заглажене повышше поданыхъ півсесма міліона довговъ змарновано 3—5 разъ більшу суму добра народного. Та нѣ, сего мало, — обчислѣмъ підля процентовъ чиселъ п. Пилата правдиву суму вартости змарнованихъ добръ! Дѣстанемо ось які ряды циферъ.

Скажѣть-же, яка користь народови въ того, що дѣти ходять до „інд-язичної” школы?

Завести-бъ читальній по селяхъ, такъ інъ у въсіхъ въ Галичинѣ? Гай, гай! та въ насъ и по мѣстахъ не скрѣзъ есть читальній, тай тай, що есть, отъ-отъ позачиняютъ; а то-бъ то на селяхъ ще заводити! Се дѣло намъ зовсімъ недовѣдоме. Мы живемо лѣтъ на сто позаду Галичинѣ. Завважте толькож хочь на те, що въ насъ на народній мовѣ не можна держати молитовника, що навѣть надруковане въ Галичинѣ по українськимъ евангеліямъ на селянъ належить до книжокъ „забороненихъ”. Ну, про яку-ж тутъ народню просвѣту можна говорити?

Де темнота, тамъ и експлоатація; и спра-вдѣ, наврдъ чи е де въ другому мѣсці така страшна експлоатація селянъ и мѣщанъ, якъ въ Кіївщинѣ! На сї разъ, коли въмъ до вподоби буде моя бесѣда, давайте, поговоримо про експлоатацію жидами мѣщанъ по мѣсточ-кахъ и мѣстахъ; а про експлоатацію селянъ залишимо до другого разу.

Першою півкою въ мѣсточкахъ, — звичайно, жиды! Сї півки тимъ паче велике зло, що онъ дѣяється що дні, що години; дѣяється въ сихъ півокъ, такъ що мѣщане вже навыкли до нихъ півокъ, такъ що й не примѣщають, якъ въ нихъ висыкають и економичну и физичну кровь! Жидовска експлоатація по мѣсточкахъ Кіївщини — дѣло вѣдоме и правдиве таке, якъ дѣїчи два — чотири. Може жи-

Предплата на „Дѣло” для Австрії:		для Россіи:	
на півній роць . . .	12 зр.	на півній роць . . .	12 руб.
на півній роць . . .	8 зр.	на півній роць . . .	6 руб.
на четверт роць . . .	3 зр.	на четверт роць . . .	8 руб.
въ дол. „Бібліотеки”:		въ дол. „Бібліотеки”:	
на півній роць . . .	16 зр.	на півній роць . . .	16 руб.
на півній роць . . .	8 зр.	на півній роць . . .	8 руб.
на четверт роць . . .	4 зр.	на четверт роць . . .	4 руб.
на саму додатокъ:		на саму додатокъ:	
на півній роць . . .	5 зр.	на півній роць . . .	5 руб.
на півній роць . . .	2.50	на півній роць . . .	2.50
на півній роць . . .	1.25	на півній роць . . .	1.25
Для Австрії, спр. Россіи:		Для Австрії, спр. Россіи:	
на півній роць . . .	15 зр.	на півній роць . . .	15 зр.
на півній роць . . .	7.50	на півній роць . . .	7.50
на четверт роць . . .	3.75	на четверт роць . . .	3.75
въ дол. „Бібліотеки”:	на саму додатокъ:	на	

въ нашей дух. семинарии есть „глубше“, нѣжь
въ „горячей крови“ питомцѣвъ..

Нѣ, нѣ, доородъвъ, лишь не запускайтесь
„глубоко“, або не лѣтайте высоко, не бавтесь
въ доносы, а заберѣть собѣ причины, дайте
семинаристамъ сатисфакцію, не дайте загибати
физично и морально, — а все буде добре ! Не
стражайтесь нѣякихъ забурень ! Тамъ на ко-
ждый данный знакъ звонкомъ сповняются всѣ
обовязки (*officia*) якъ найточнѣйше, послухъ
подъ кождымъ взглядомъ якъ найпринадлеж-
нѣйшій, и все робится въ порядку. А вамъ отъ
нашои семинарии — руки прочь !

Переглядъ часописей.

(П. Круковецкий о ликвидации банку селянско-
го и о „баранячей згодѣ“)

Справа перемысльскихъ „опозиционистовъ“, ко-
гдѣ подчасъ звѣтного зѣзду делегатовъ отъ
должниковъ банку селянскаго смѣли одинъ зѣ-
помѣжъ всѣхъ домагатися конкурсу а не ли-
квидаціи того банку, буда сими днями предме-
томъ досыть цѣкавой розправы на загальномъ
зборѣ перемыскаго тов. задаткового. Въ найно-
вѣйшомъ н-рѣ „Strażnicy polskie“ зъ д. 13
цвѣтня знаходимо о той розправѣ цѣкаву допись
п. Круковецкаго зъ Аксманичъ. Голова товари-
ства задаткового и заразомъ маршалокъ перемы-
ского повѣта, п. Дембовскій — оповѣдае п. Кру-
ковецкій — отворяющи зборы, нѣ зъ сего нѣ зъ того
почавъ выражати свой жаль и трохи не розплакався
надъ тымъ, що делегація на зѣздъ должниковъ
банку, выбрана зъ перем. повѣту, одна только
„освѣдчилася противъ пожиточности заходовъ ли-
квидаційного комитету обывательскаго, котрого
узнае и попирае цѣлый край (?) и цѣле поважне (?)
дневникарство, котрый має вже цѣлковите упо-
важненіе отъ всѣхъ (?) должниковъ и т. д.

По мѣсточкахъ Кіївщины трохи менше
жидовъ: тутъ мѣжъ 430.000 всѣхъ мѣсточко-
выхъ жителѣвъ набирается жидовъ 150.000.
Найбольше ихъ приходится на мѣсточка Ва-
сильковскаго и Радомышльскаго повѣтovъ:
тутъ жидовы наберется якъ-разъ половина. Ща-
сливѣйши мѣсточка Черкаскаго повѣта, де
 жидовы только пята частина всѣхъ жителѣвъ.

При такой страшеннѣй численности жи-
довъ треба памятувати, что они за хлѣбороб-
ство не берутся; се дѣло тяжкои працѣ, а жи-
довскіи руки не привыкли до мозолѣвъ; они
любятъ, щобъ праця була легенька та ко-
ристна. Черезъ се они й накинулись на кра-
марство, та на промыслы, та на факторство.
Туть вже нѣхто съ ними на перебой не пой-
де. Отъ що кажуть цифры: въ 2078 крамар-
скихъ закладовъ въ Кіевщинѣ (кромъ Кіева)
жидамъ належить 1710, або 82%; въ 1459
крамниць — у рукахъ жидовъ 1282, або 87·8%;
въ 200 готелївъ и харчовень — у рукахъ жи-
довъ 45%; въ 284 шинковъ у рукахъ жидовъ
274 або 96%; а банѣ и рѣзницѣ всѣ до однієи
були въ рукахъ жидовъ.

— Не було-бъ такъ, — може хто скаже менъ, коли-бъ жидамъ можна було купувати въ Кіевщинѣ землѣ!

— Такъ не будо-бъ, — отповѣмъ я, — а будо-бъ ще горше! Дозволенье жидамъ купувати землѣ въ Кіївщинѣ, Подолѣ и Волыни сталось-бы великимъ нещастіемъ народови, а ще большимъ для самыхъ жидовъ. Немай слова про те, что жидова кинулась-бы на всѣ заставки купувати землѣ. Отй „обру-

„Слухали мы — пише дальше п. Круко-
вецкій — пана маршалка смирно и розжалобленій.
Особливо мене зрушили его жаль, тымъ больше,
что отъ его пріятелѣвъ я дознався, что онъ че-
резъ ту прикрость навѣть маршалкованія хотѣвъ
речися; на щастье однакожь дався упросити
и остаesь таки для пріязни своего оракула — кн.
Сапѣги. За то кн. Сапѣга удравъ уже зъ рады-
ловѣтовои и грозить навѣть, что готовъ зложити
чандатъ до сойму, щобъ укарати непокорныхъ
выборцѣвъ повѣта, середъ которыхъ повставъ ко-
митетъ, не хотячій помагати до решты обдирати
шкôру зъ довжниковъ б. банку селянскаго. Жаль
сказать, я не вѣрю, щобъ человѣкъ такъ прак-
тичный якъ кн. Сапѣга, который знае, колко
коштуала любовь народа, уявлена голосова-
льемъ, для такой мизерной причины схотѣвъ на-
ражуватися на повторный выдатокъ, тымъ боль-
ше, что се друге довѣріе було-бы безъ сумнѣву до-
можше, а може навѣть не певне.“

Коли п. Дембовскій скончивъ свою бесѣду, ажадавъ голосу гр. Круковецкій для спростовання деякихъ фактôвъ. Онъ освѣдчивъ, що делегаты отъ перемысльскихъ довжникôвъ не почуваютъ до нѣякої вины, бо поступали зовсімъ цісля вска-бвокъ выбравшои ихъ рады повѣтовои, котра поручила имъ дбати о ратованье задовженыхъ селянъ. „По моїй думцѣ говоривъ — гр. Круковецкій — самозванський комитетъ обывательскій не собѣ поступивъ, мѣшаючися въ такъ брудну праву, якъ справа банку селянського. Не только я маю ему за заслугу, що їздивъ и просивъ у правительства о міліонѣ зр., нѣбы-то въ имени раю, але маю ему за зло, що робивъ се для розведення людей, котрій ажъ надто завинили взы-куючи нашихъ бѣдныхъ и непораднихъ селянъ. Техай тѣ покутують, котрій завинили, — по що рай має мѣшатися въ ту справу, до котрої за-яду нѣколи не належавъ и котру завсігды ува-живъ огидною. Наша рѣчъ — боронити нашихъ задовженыхъ селянъ, взысканихъ въ способъ гидний и доси нѣколи не практикований. Чей-же п. маршалокъ не скоче зажадати отъ насъ, щобъ мы ради всѣмъ довжникамъ — платити. На примѣръ е вдова съ 6 дѣтьми зъ Купятичъ — ужъ пожичивъ 150 зр. номинально, т. е. на дѣ-въ 112 зр. на грунтъ складаючійся зъ 10 мор-бвъ, оцѣнений на 900 зр. Умеръ. На заспокоє-ье банку продавъ 9 морговъ грунту, грошъ зявъ, але що зъ ними сталося, вѣдомо только Богу и пану заряджуючому підъ той часъ фі-ю банку въ Перемышли. Въ книжцѣ есть 18 зять поквитованихъ съ 12 проц. и 15%, прово-ки, — о рештѣ нѣ слыху, нѣ дыху. Осталось здовѣ 1 моргъ и 5 кв. сяжнѣвъ, вартости 90 зр., а котрихъ банкъ має претенсію триста колькаде-ять зр. Чи може кто совѣстно радити здовѣ, щобы сплатила ту претенсію? Чи есть закладъ зъ Галичинѣ, котрій-бы давъ й таку суму на зоргъ грунту? А она не має нѣякихъ власныхъ зондовъ. Або: банкъ продавъ грунтъ въ Біблѣ, власність здovы съ дѣтьми, въ добровольній у-ходѣ селянинови, впровадивъ его въ посѣданье. здova не вмѣла боронитися. Новопабувшій вѣривъ,

итель", що нагорнули теперь подъ себе вѣ
а правдами и пеправдами силу землѣ, обѣ-
учь кинулись-бы перепродувати еи жидамъ,
— та що въ того выйшло-бъ въ конци-кон-
цъ? Про се страшно й вгадати! Певно що
ыйшла-бъ нова „колѣвщина“ противъ жи-
довъ. Вѣдома рѣчь, що жиды хлѣборобствомъ
займаются; не на те-бъ купували они зе-
млѣ, щобъ самымъ обробляти, а на те, щобъ
землѣ заробити бѣльше грошей, нѣжъ те-
перь заробляютъ крамарствомъ и шахрай-
ствомъ. Скупивши у пановъ землѣ, жиды
раздавали-бъ ихъ въ аренду народови и под-
няли-бъ цѣну за аренду въ-двоє, въ-трое.
Іка-бъ цѣна не стояла, а селяне брали-бъ зе-
млю, бо малоземлье примусило-бъ ихъ на те.
Геперѣшніи властники земель, паны, хочь-бы
радѣ, такъ не въумѣютъ змовитись — под-
яти цѣну на аренду и выробити монополь,
о за-для сего треба-бъ имъ якійсь часть жда-
и, сидѣти безъ грошей, — а безъ грошей не
сидишь. Жиды-жь на се дѣло майстры пер-
вой руки: разъ, у нихъ грошъ есть про-
васъ, а въ-друге, жидъ выкрепить хочъ цѣ-
ый рокъ надъ сухимъ хлѣбомъ та цибулею..
На тѣжку жиды — народъ дуже терплячій.

Оно то, коли хотите, такъ и теперь нѣхто
иший, якъ жиды орудуютъ землями, але се-
ѣтся нишъомъ-тишкомъ и не має такои ва-
и, яку-бъ зробило дозволенъе жидамъ купу-
ати землѣ. Та про се — нехай до другого
иста.

ко коли банкъ ему продавъ, то мавъ до того право, — купивъ въ доброй вѣрѣ, грошъ заплативъ, — и ажъ тогды переконався, що грунтъ тѣколи не бувъ власностею банку. Чи-жъ маю радити новонабувшому, щобъ сидѣвъ тихо и не выточувавъ процесу криминального? Выбачить менѣ и маршалокъ, коли ему категорично запеччу, мовь-бы всѣ вѣрителѣ згодилися на упражненіе до ликвідації и зреклися права жадати конкурсу. Не посугаючись до твердженя, що *если край однодушно ганить акцію комитету обывательского вважаючи еи благою, котра нѣ до чого в допровадитъ, якъ только до бôльшого зруйновання селянъ*, — таки сиѣло можу твердити, що опозиція не есть зновъ такъ мала и збoльшається съ кождымъ днемъ. Доказомъ тогого есть, що посолъ Слонецкій, котрого прецѣ годѣ вважати соціалистомъ, выступивъ зъ комитету; що выступили зъ него (а радше не хотѣли й належати до него) послы Романчукъ и Сѣчинський, котрій певно були-бъ тамъ сидѣли, якъ-бы бачили зъ го дѣлання користь для задовженихъ селянъ. То моїй думцѣ конкурсъ таки мусить наступити скорше чи познѣйше, а ликвідація бôлько побoльшить кошти и, доки буде тягтися, аслонитъ директоровъ и фервальтунгратовъ отъ твѣчальности. Всякій наганы для поступовання правительства, высказаний для ефекту, вважаю кианьемъ пальцемъ въ чоботѣ, котре правительству їчого не завадитъ, а хиба коротко-видячихъ туманитъ. По моїй думцѣ правительство добре робило не давши міліона, бо той бувъ-бы утнувъ якъ крапля въ мори, бо до справедливого залагодження справы треба-бы 3—4 міліоны. Банки о високихъ процентахъ були-бъ подрепаувалися, а зъ довжниківъ дерто-бы шкобу йальше. Говорять у Львовѣ, що ликвидаторы за грошъ, котрій имъ удастся вытиснути отъ довжниківъ, мають тихцемъ купувати дешевоисты довжній, бttакъ скликати збръ властитељвъ, и маючи въ своїхъ рукахъ бôльшостъ, пеголосувати, щобъ пoддалися такої ухвалѣ. Въ ея вже зовсѣмъ не вѣрю, бо вважаю п. Мархіцкого чоловѣкомъ надто позитивнимъ, щобъ бoгъ допуститися дѣла, котре мусить-бъ запутати его въ процесѣ криминальный. Ликвідація, се же конкурсъ. Ликвідація мусить заплатити кожного, конкурсъ только въ границяхъ можности!“

Такими словами гр. Круковецкій предста-
ляє свои погляди на ту пекучу справу, котра
айже отъ самого нового року бентежитъ умы,
орушує сотки перъ и гомонить ненастально въ
ѣлой Галичинѣ. Якъ бачимо, погляди гр. Кру-
ковецкого зовсѣмъ зг҃однї съ тими, до якихъ
редметовою, критичною дорогою дойшла наша
асоцись. Есть се, будь що будь, цѣкаве явище,
отѣшаючій объявъ. Правда, гр. Круковецкій чуе,
до съ своими поглядами, супротивъ обаламученои
ольскими Таймсами opinii публичнои, стоять
ъ меншости, — се й наводить єго на тѣ
ѣкавй подъ многими взглядами мысли о правѣ
еншости, которыми онъ кончитъ свою допись.
Въ Галичинѣ мати свой поглядъ и смѣло боро-
ти его — то злочинство. Мудре правило: „не
выставляй головы по-наль другихъ“ поправятъ

съ наши поваги и т. зв. поважній дневники. Я
накше думаю и зовсімъ съ тымъ не криюся.
большостъ надто часто у насъ есть стадомъ, ко-
ре гонять и стрыжутъ не многій пастухи. Тожь
обре поняте „liberum veto“ вважаю рѣчею зо-
сімъ не дурною, — безъ него нема и не може
ути въ свѣтъ нѣякого поступу. Не для того,
щобъ конечно большостъ повинна йти за волею
одиницъ, але, що безъ почину одиницъ нѣколи не
улюбъ поважної меншости, котра съ часомъ
тається и бѣль огидныхъ, котрій зробила
начна большостъ, а котрій мы нынѣ осуждаемо.
дже большостъ жидовъ була за тымъ, щобъ
розпяти Христа, а выпустити Варраву розбай-
ника. И повѣсили его мѣжъ двома злочинцями,
котрихъ одинъ, що бувъ розбайникъ, усми-
тився; другій мусѣвъ бути — хочь того письмо
выразно не каже — банкаромъ - лихваремъ,
безвстыдность до конця его не покидала, п-
ираючи наругався надъ Христомъ, — такої
органції и цинизму простий розбайникъ не до-
устится. А такій бѣльости, якъ соймъ Грод-
енській, якъ недавній узнання для банку селян-
ского, якъ всѣ бѣльости его загальнихъ зборовъ,
потверджували все, чого поваги банковій отъ-
ихъ зажадали! А большостъ въ „Колѣ польскому“
Вѣдни, що зробила для краю, якъ не дѣрку зъ
зарѣнка? А бѣльости нашихъ мѣстъ, якъ они
правляються? Копыткове беруть, а на торгови-
хъ конѣ топляться и ратувати ихъ не способъ.
больше самостійности, бѣльше свободы мыслення,
бѣльше незалежностіи пізньопольської полії

робляются у насъ погляды, оперты не иначе
какъ вѣрѣ въ признаній поваги креява, а и
заги замѣсть личныхъ забаговъ будуть нуж-
ныи за покликомъ добра загальнаго, анаюча,
въ противномъ разѣ не мине ихъ судъ въ
скованье. А поки панувати буде баравяча
и оти нѣякого поступу не буде и погинемо
бездадности нашей.“ Аминь!

ПЕРЕГЛЯДЬ ПОЛИТИЧНЫЙ

Австрійско-Угорска Монархія.

(Сошмы краеви) послѣ донесенія въ день сеѧнія
газетъ мають заразъ по закрытию сесіи рады
державной зобраться деякій соймы краеви на
данія. Що до сойму тирольскаго, подтверждаетъ
вѣсть такожъ урядова газета въ Инсбруку,
до прочихъ соймовъ, ходить чутка, что тѣ
нихъ зберутся на весну, котрой выйшли тѣ
въ выборовъ, противно же тая часть кр. соймовъ,
которыхъ мандаты кончатся сего року, буде
поятно скликана ажъ познога лѣта або въ
(Комисіи палаты пановъ) зачнутъ
працѣ передъ зѣбраньемъ рады державной.
важнѣйшимъ предметомъ буде реформа пода-
брь горалень. Угорска палата пановъ, де та-
ма справа була на дневномъ порядку, —
лила податокъ спиритусовый послѣ тексту у-
ченого низшою палатою, а позаякъ законодав-
ствъ сихъ справахъ въ обохъ половинахъ держ-
авы устроене послѣ одинаковыхъ принциповъ,
австрійскій законъ о реформѣ податку бѣ-
роѣвки буде мусѣвъ принятии форму перво-
предложенія правительства, котрого текстъ
близше стоитъ до тексту угорскаго закона.
виду того палата пановъ въ радѣ державной
кине поправки, поробленій палатою посоль-
именно же звѣстну поправку Грохольскаго,
кимъ способомъ прїде законъ о податку бѣ-
роѣвки ще разъ до палаты пословъ.

ицю), которы змѣстъ подалисьмо въ голови
зарисахъ въ одномъ зъ послѣдныхъ чиселъ
на "принята вже одноголосно надзвычайныи
гальнымъ зборомъ акціонеровъ и прійде
по великодныхъ феріяхъ на дневный порядокъ
рады державной.

когось часу отрѣчаемся въ нѣмецкихъ газетахъ поголосками, что гр. Таффе мае уступитъ своего становища а его мѣсце при рѣзночи мѣнѣ прочихъ министеріальныхъ портфелей занятии кто другій. — Недавно привѣсть, органъ Хлюмѣцкого „Der Tagesbote Mähgen“, который высувае кандидатуру гр. Ринѣго на шефа кабинету и обѣцюе заразомъ буде попирати сполучена лѣвица парламента. — Другу вѣсть о змѣнѣ теперѣшнаго кабинета приносить „Wien. allg. Ztg.“ увѣряющи, что походитъ зъ певнаго жерела. Побсля информации „Wien. allg. Ztg.“ мае бути покликаный до министерства теперѣшній намѣстникъ зъ Мор. гр. Шенборнъ а его посаду мае занять предѣтъ краевои управы въ Шлезіи маргр. Вѣлемъ, або гр. Ришардъ Клямъ. Чи съ походилемъ гр. Шенборна влажеся уступленье гр. Таффе чи другого якого министра „Wien. allg. Ztg.“ говоритъ нѣчого. Хочь при теперѣшнѣй политической консталяціи тяжко вѣрити въ то, чѣмъ уступити самъ гр. Таффе, а въ виду того, чѣмъ влажитъ загаломъ всякий вѣсти, дотыкающи кабинету, принимати съ застереженiemъ се таки характеристичне, что они уперто вѣняютъ въ колюмнахъ газетъ.

(*Нове внесенье языкове*), „Въ Münchener Zeitg.“ появилась недавно статя, якъ думають, тиширована гр. Коронини, котра подносить, що пожелати взяти ще разъ підъ обрады парламента очь въ іншой формѣ, внесення угодовї дра Рюлью саму справу порушали оттакъ ческі „Podni Listy“ додаючи, що гр. Коронини, бар. Шрель и товар. задумують въ радѣ державної представити внесенье, жадаюче ревизія всѣхъ щыхъ постановъ, отностячихся до уживання їдлихъ языковъ въ всѣхъ коронныхъ краяхъ. Нація буде мати на цѣли, змодифіковати въ друконодавства державного всѣ правни постанови, отрій теперъ обовязують. Ревизію и вимірюваньемъ нового закона языкового має заснуванихъ комісія, выбрана зъ помежи посолівъ такій опособъ, щобы всі національності въ краї безъ взгляду на свою величину и численнію одонаселяння були въ нїй однаково заступлені. Къ прїмѣ палата посольска внесенье гр. Коронини и товаришівъ, гдѣ напередъ скаже, что коронництво нѣмецко-либеральне отностої справы досить недовѣрчivo въ головний органъ „N. fr. Presse“ замѣчає, що таке внесення задумує поставити гр. Коронини, будоши поставлене Вурмбрандомъ, мимо того укажавъ гр. Коронини отповѣдныи разомъ правицею голосувати противъ него.

(Угорско-австрійський конфліктъ.) Конференція
и межи репрезентантами австрійцемъ и угорцемъ
правы, скликаній до Вѣдня для полагодження
правы пресбурскаго торгу вже закончено. Гу
лякова газета оголосила днія 12 и. с. фр
къ результатъ въ формѣ розпорядження міністерства
въ яльного до низшо-австрійскаго намѣстника
вресь часъ, якъ велися пересправы въ Вѣдн
ла праса брала живу участъ въ дискусії
имъ пытаньемъ, и якъ газеты угорокъ
али зъ однай стороны незаконність заборонит
корольського намѣстника вѣденського, до

Вести Апартхильи.
Въ Апартхии Львовской.

Въ пропозиції на Підберезці предложеній ц. к. намісництву оо. I Терапонть Котевичъ въ Лисиничахъ; II Дан. Крука въ Підбірцахъ; III Порф. Руденський въ Жиравки. Въ описѣ знаходяться оо.: Анд. Жуковицкій, Сим. Конопка, Мих. Колеса, Петро Сеникъ, Ив. Городицький, Александ. Петровичъ, Онуф. Задерковський, Онуф. Крынинський, Сим. Залізь, Теодоръ Леонтовичъ, Віктор. Гарухъ, Сим. Березовський, Мих. Марковичъ.

Увідомленій за посадъ оо. 1) Конст. Строцкій зъ сотрудникствомъ въ Лисиничахъ; 2) Корн. Солововскій въ завѣдательства Якимова, а яко завѣдатель введеній о. Юл. Твардевичъ.

Введеній въ завѣдательство Наварія о. Конст. Строцкій.

Завѣдательства получили оо.: 1) Павло Чмода въ Плетеничахъ; 2) Володим. Бурачинський въ Переосла, дек. надвірнинського; 3) Діон. Елісеевъ въ Чабарбіць, дек. гусатинського.

Новопоставленій пресвитери получили со-трудництва: 1) Еман. Красницкій въ Ольшаніци; 2) Володим. Заріцький въ Баріжі; 3) Стеф. Лежогубський въ Липіці; 4) Діон. Нестайко въ Годорку, дек. заліщицкого; 5) Ант. Войтіховський въ Бучачі; 6) Володим. Стефановичъ въ Тысъменници; 7) Ант. Конетинський въ Соснові; 8) Вас. Бернацький въ Підберезціяхъ; 9) Александ. Темницький въ Радивіціяхъ.

Зъ Епархії Перемиської.

Введеній въ душпастирські посады оо. 1) Кароль Белкотъ яко завѣдатель пар. Заліока воля, дек. ярославського; 2) Юстинъ Манастирський яко завѣдатель Белзца, дек. потєланського, 3) Йосифъ Машакъ яко завѣдатель пар. Бахуръ, дек. бѣрчанського.

Душпастирські посады получили оо. 1) Мих. Гандакъ (сотрудникъ зъ Тройць) сотрудникство въ Угнові; 2) Ів. Киприянъ (сотр. зъ Доброму) завѣдательство кан. Шумачъ, дек. высочанського.

Новопоставленій пресвитери получили слѣдуючій посады: 1) Ів. Голіянъ завѣдательство пар. Колодруби, дек. горожанського, 2) Ів. Кузьмъ завѣд. пар. Дыльцовъ, дек. затварницького; 3) Мих. Турянський завѣдательство пар. Манівъ, дек. ярославського; 4) Левъ Бѣрецький завѣдат. кап. Гвоздець, дек. жуточинського; 5) Ант. Яцьвъ завѣдат. пар. Гошанъ, дек. комаринського; 6) Алексей Брунцевъ завѣдат. кап. Куличковъ, дек. бѣрчанського; 7) Леонідъ Шемелякъ завѣдат. капел. Вірка, дек. перемиського; 8) Конст. Грицикевичъ сотрудникство въ Берегахъ, дек. самборського; 9) Павло Гостињський сотрудникство въ Гнойниціяхъ, дек. яворівського; 10) Йосифъ Яворський сотрудникство въ Добривлянахъ, дек. дрогобичького.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

Ф. Омелянъ Лавровський, поч. крилошинъ, мѣсто-деканъ, ординаріатський оторучникъ и парохъ въ Тарнавції епархії перемиської, упокоївся днія 5 с. м. Бувъ се муж рѣдкихъ свойствъ. Вѣрний синъ Руси, чоловѣкъ крѣпкого характера, неутомимий ажъ до подиву дѣятель въ виноградѣ Христовомъ, любитель народу, тихій покровитель всіго, що руске. Переживъ лѣтъ 67 а 44 роки трудився яко священикъ. Такому мужеви най буде земля перомъ и вѣчна ему память!

Ф. Йосифъ Емішевичъ, капелянъ въ Чабарбіць, дек. гусатинського, упокоївся днія 2 цвѣтня въ 67 році життя, а 41-омъ священства. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛІТЕРАТУРА.

— Семинаристъ дома, становий въ сливахъ. Підъ такимъ заголовкомъ написавъ дрт. Александровъ зъ Харкова малоруську комедію въ 5 актахъ. Кромъ того уложивъ більш зборникъ тихъ пісень, котрій найбільше популлярній середъ малоруської інтелігентної молодіжі; до того зборника будуть такожъ приложеній ноти. Оба ті твори представлениі цензурѣ до перегляду.

(M.) Наша буковинський землякъ, Григорій Купчанко видає сими дніми въ Лисицьку досьти обширну брошуро на нѣмецькій мовѣ и. н. „Der Russische Nihilismus von Gregor Kirschank“ (8-о. стор. 208). Въ предмовѣ каже авторъ трохи претенсіонально, що дѣло его „подаетъ нѣмецькій публіцѣ короткі, обективній вѣсті про початокъ, розвѣй, характеръ и цѣлі російського нигілізму. Ужитий тутъ матеріаль походить по часті зъ російськихъ судовихъ актівъ (?) заневно зъ печатанихъ въ Россії и за границею спровадзанъ зъ судовихъ розправъ!“, а по часті зъ автентичніхъ, (1) нигілістичніхъ письмъ, котрій авторъ зборавъ и використавъ у російськихъ емігрантівъ живущихъ въ Женевѣ, Парижі, Лондонѣ и Вѣдні. Збізгляду, що подобный матеріаль доси въ нѣмецькій мовѣ не бувъ публікований, авторъ надіється, що та праця зверне на себе увагу и особливо політичнімъ писателямъ, историкамъ культури (?) и статистикамъ (?) послужить яко підручникъ. Дуже жаль, що наша землякъ въ подобній способѣ мистификує нѣмецьку публіку, такъ якъ праця его дуже далека отъ всякої наукової серіозності, есть простою компіляцією рѣжнихъ вториннихъ вѣстей безъ глубшої історичної аналізу, а головно дорычочнимъ каталогомъ важнѣшихъ фактівъ російської внутрішньої історії

послѣдніхъ лѣтъ, безъ внутрішнього звязку и безъ претенсії на повноту. Ще менше такою претенсією може мати бібліографія „нигілістичної“ литератури въ Россії и за границею. А вже що найменше неокрімно було писати, що подобна публікація есть першою въ Німеччинѣ, и то якъ разъ въ році після видання прекрасної и дуже основної праці Леона Туна „Die revolutionären Bewegungen in Russland“, супротивъ котрої праця п. Купчанка видається якъ десятилітній школя су-противъ дорослого мужа. Дуже жаль, що п. Купчанко, збираючи матеріаль до своєї праці, не по-знакомившися з книжкою п. Туна, безъ котрої справді не може тепер обйтись нѣкто, що хоче, не перечитуючи цілу бібліотеку російської революційної літератури, познакомитися зъ тими рѣжнородними осупільно-політичними рухами російскої інтелигенції, звѣстными підъ вульгарною назвою „російського нигілізму.“

— Руско-народний театръ. (Дописъ зъ Коломиї.) При конці марта с. р. опустила Коломию трупа театральна підъ дирекцією пп. Біберовича и Гриневецького, де після першої программи мала дати лише 10 представлень. Тымчасомъ мимо неїтровѣдного часу (цирк що-ино виїхавъ, ми-сниця) публіка такъ охочо отбѣдувала представлія, що число представлень мусіло подвоїтися. Причина такихъ охочихъ отвѣдинъ була тая, що цѣлій персональ театральний складався тепер зъ самихъ майже отлічнихъ силъ артистичніхъ, куничники вибралися самі добрі и въ загалѣ дирекція театральна робить хороший поступъ. Пп. Біберовичъ и Гриневецький, неутомимо працюють якъ въ грѣ такъ и въ веденю театру. Только скопуленіи силамъ обохъ директорівъ и же лізвій праці ихъ треба приписати, що сцена руска стоїть нынѣ на високомъ степені розцвѣту. Въ сѣмъ році виступали на сценѣ два свѣжі артисти, пп. Гембіцкій и Лясковський, зъ котріхъ першій може сміло виступати на одній зъ першоряднихъ сценъ. Особливість въ комедії „Великій рибы“ такъ артистично отображенъ Цапуткевичъ, що удостоївся громужкіхъ оплесківъ и похвалъ навіть бѣль високопоставленыхъ лицъ чужихъ. Одно толькож п. Гембіцкому можна закинути, а то, що въ декортихъ роляхъ менше важливихъ за надто кричить, якъ ось було въ „Наставії“, де ролю старика отображенъ въ рѣвнімъ тонѣ съ Степаномъ-уряльонікомъ въ „Школьні на мандрівці“. П. Лясковський гравъ ролю аманта все дуже добре, особливо жъ отзначився въ трагедії Шиллера, „Інтрига и Любовь“; ще лѣпше гравъ-бѣль, если-бѣ всѣ ролі докладніше виучувавъ. Проте не годжує съ Вп. дописувателемъ зъ Снятини, мови бу трупа театральна не мала доброго аманта. О недобности чѣйсь до певніхъ ролі гѣрь твердити, если видится его виступаючого въ роляхъ підпорядніхъ, а не въ пописовихъ. О грѣ прочихъ артистовъ и артистокъ то само повторю, що я торбъ на сїмъ мѣсці написавъ. Оба директори, Гембіцкій, Степуракъ, Лясковський, панъ Попелева, Біберовичева, Степуракова, Ганьска грають въ кождій штуцѣ знаменито, Осиповичъ дуже добре. Попелева особливо отзначилася спѣвомъ пісого артистично въ „Гальці“, Біберовичева въ комедії „Великій рибы“, Степуракова въ „Ярополкі“. Музика скромненька вправді и маленька, але такожъ робить хороший поступъ: межи актами забавляла всѣхъ свѣжими, хорошиими и добрими утворами. Межи спѣвами и хорами на особеніе узанье заслугує хоръ „Валькірія“, композиція Анатоля Вахниніна. Сей хоръ такъ всѣмъ подобався, що на усильне бажанье мусіль бути повторений. Про то честь Вамъ, гѣрні наслідники Вербицькихъ и Лавровськихъ, Анатолю и Віктору, працюйте дальше на полі музики, пускайте въ свѣтъ частійше творы Вашої фантазії, а знайдутъ щире и сердечне принятие!

І. Курлякъ

— 7-ме число „Нового Зеркала“ не рѣжнится добромъ статей и удачними ілюстраціями нѣчимъ бѣль попередніхъ. Се число мѣстить мѣжъ іншиими статейками продовженіе Швіндлеса Пархенблита вандровки зъ села Дерихлопи до Америки и назадъ, хороший вступний стихъ „На Великій день“, „Сучасну лѣтопись“ и знамениту ілюстрацію „Польські авгури (Narodowa, Dziennik и др.) ворожать зъ налету чорныхъ круковъ на Русь (на Лаврѣвъ) близьке отбудованіе Польщѣ“.

— Сучасна журналистика петербургська. Въ послѣдніхъ часахъ число газетъ, політичніхъ виходачихъ въ Петербурзѣ, значно зменшилося. Кромъ „Правителіст“ и „Journal de St. Petesb.“ виходять тамъ ще лише три політичні газети въ языцѣ російському и двѣ въ нѣмецькому. Давніше виходило більше газетъ, але вже за міністерства Ігнатієва перестало виходити 5 журналівъ а за теперішній кабінету гр. Толстого въ протягу двохъ лѣтъ перестало виходити ажъ 9 журналівъ.

Аптека РУКЕРА во Львовѣ

1009 (28-?) поручас
КОНЯКЪ „ЛУЧІЙ“, правдивий французький въ рѣжніхъ родахъ по цѣнѣ 2 зр. до 3 зр. 50 кр.
— такожъ малигу.

Якъ заводити Правди на ладъ закомар- ской Правди?

Розказавъ Данило Танячкевичъ, духовний Закомар. Накладомъ „Батьківщина“. Цѣна 10 кр., а поштою 12 кр. Достати можна черезъ редакцію „Батьківщина“.

ОТЪ ТОВАРИСТВА ЗАДАТКОВОГО

въ Глинанахъ
на глинанській судовий повѣтъ
стов. заресстр. зъ неограничену
порукою.

Въ часі пожару зъ дня 8 на 9 с. м., інвестицію мѣсто Глинану, згорѣвъ такожъ домъ, въ котрому мѣстилась канцелярія Товариства задаткового. Выпадокъ сей викликавъ великий несупокой помѣжъ членами Товариства и тими, котрій льювали свои ощадності, — помѣжъ ними суть численній братства церковній и рускій священики. Зарядъ Товариства уважає своимъ обовязкомъ по-дати до вѣдомості всѣмъ П. Т. интересованимъ, що при пожарѣ удалось виаратувати всѣ книги и документы, такъ що Товариство жадно і въ найменшої утрати не потерпѣло и дальше въ будинку уряду громадского функціону.

1065 1—1

Отъ Заряду Товариства.

БАЗАРЪ
Маркевича

Першій складъ виробовъ краєвихъ
во Львовѣ, пл. Маріїцкій, ч. 10
поручас

ПОЛОТНА бѣль на простирала
и сорочки домашніго виробу зъ Корини и зъ Дубовиць, въ штукахъ по 34 метри = 58 полікъ. 4 рѣвтъ по зр. 14, 15, 16, 17, 18, 19 50, 20 22 зр., а вайтоши по 24, 26, 28 и 32 зр. штука.

(3—5)

ПОЛОТНА на СОРОЧКИ
на споедбѣ праліній апартованій,
по 19 зр., 22 зр., 23 зр., 25 зр., 28 зр.
и 32 зр. штука.

Обруси и сервети

М. Панкевича зъ Руди гарній и дуже тані.

ПОЛОТНА ГОСПОДАРСКІЙ
інвѣтъ бѣль и шарі сырій
по 7 зр., 7 зр., 50 кр., 9 зр., 10 зр., 10
до 13 зр. штука.

Зегельтухи, дрелихи, оксфорди андриховскій.

РУСКІЙ МАТЕРІІ ВОВНЯНІЙ
зъ Жаби, Коссова и Гусатини, втійдій на елегантній портсигар або на покрите меблівъ и т. п.

5000

ОСТАНКОВЪ СУКНА
(3 до 4 метри)

у всѣхъ красокъ, на одягії мужскій, на загортки, жіночій мантії бѣль до душо, на жіночій плащѣ — роз-сылав за постѣпліято за останокъ по 5 гульд.

L. Storch, Brünn.

Останки не до вироби-
принимається назадъ. Вироби
видаються по присланію
10-кребцаевої марки.
1061-3-52

Найлучший

черезъ „СУЕСЬ“ опроваджувані

ГЕРБАТЫ ХІНЬСКІЙ

а імені:

Цѣна за
відом. кг.

Пр. 0. Пекко-Мандаринъ, найлуч. зр. 5.

1. Ташу